

як метод побудови сценаріїв. За допомогою методу побудови сценаріїв підприємства планують та прогнозують план дій в тій чи іншій ситуації. Бенчмаркінг як метод аналізу дає можливість зробити аналіз і дати оцінку діяльності лідерів ринку, порівняти власні методи управління з лідерами, адаптувати їхні методи управління до власної діяльності. Основною ціллю бенчмаркінгу є вчасно попередити загрози, які виникають із зовнішнього середовища, відрив від конкурентів, вибравши кращі методи управління поєднати їх, застосувати у власній діяльності.

Використання для аналізу фінансового стану підприємства тільки якісних методик не дадуть бажаного результату, оскільки отримані результати потребують уточнення на основі кількісних методів [1]. Поєднання кількісних та якісних методів дадуть можливість побачити недоліки та негативні сторони методів аналізу, виявити проблеми в тій чи іншій сфері діяльності підприємства.

Перспективою використання сучасних методів аналізу фінансового стану підприємства полягає в застосуванні комплексних методів аналізу. Якісні та кількісні методи аналізу доповнюють один одного, дають більші можливості нейтралізації та завчасного попередження ризиків і загроз, які виникають у фінансовій діяльності підприємства, і тим самим забезпечити більший рівень фінансової стабільності.

Список використаних джерел

1. Антонова О. Систематизація методичних підходів до оцінки фінансової безпеки підприємства / О. Антонова // Схід. – 2010. – № 6 (106). – С. 3-7.
2. Магас Н. В. Методичні засади аналізу конкурентоспроможності підприємств роздрібної торгівлі / Н. В. Магас // Ефективне управління економікою: теорія і практика : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Черкаси, 4-5 жовтня 2013 р.) / ЧДТУ. – Черкаси : Видавничий дім “Гальветика”, 2013. – С.16-18.

Сіухіна К. М.,

аспірант спец. 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит”

Семениченко Ю. К., доцент

ДВНЗ “Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана”

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ РЕЗЕРВІВ БАНКУ НА РІЗНИХ РІВНЯХ ІЄРАРХІЇ

Економічний аналіз будь-якого об'єкта здійснюється на різних рівнях деталізації. Один вид аналізу можна проводити як на рівні окремого підприємства, так і на рівні підприємств цілої галузі або суб'єктів одного виду діяльності. Це твердження актуальне і для рівня підприємства, і для банку зокрема. Звичайно, що рівень деталізації тут буде іншим.

Кожен окремий актив групується із іншими за певними критеріями, в подальшому ці групи також формують вже інші більші групи, в свою чергу

велика група буде елементом системи вищого порядку, але менш деталізована. Тобто мова йде про ієрархію об'єктів економічного аналізу на прикладі резервів банку. “За об'єднання в систему кожна ланка ієрархії набуває якісно нових властивостей, яких бракує в ізольованому стані, і водночас втрачає певні характеристики. Отже, на кожному рівні ієрархії відбуваються складні зміни якісного характеру, що має важливе значення в процесі формування системної методології як засобу дослідження складних об'єктів” [2, с.74].

Здійснення аналізу із різним рівнем деталізації дозволяє розв'язувати різні управлінські задачі від врахування важливості деяких факторів на обсяги резервів до формування портфелю активів за принципами доходності та ризику. “Якщо не буде вирішуватися вся сукупність проблем управління в повному обсязі, сумарний результат таких управлінських рішень буде мінімальним” [1, с. 112]. В контексті даного дослідження розуміємо це так, що аналіз лише окремих груп, без розуміння підпорядкованості елементів, не буде ефективним.

Маємо декілька напрямів аналізу резервів банку. Як визначено у дослідженні Русієвої І.Б., наприклад, “факторний аналіз слід застосовувати до оціночних резервів, резервів майбутніх витрат” [3, с.17] та ін. Тобто не всі із напрямів економічного аналізу є ефективними на кожному із рівнів аналізу. Маємо такі напрями аналізу банківських резервів: динамічний, структурний, факторний аналізи, аналіз в розрізі “резерви-ризик” та аналіз ефективності резервування. Динамічний та структурний рівні є універсальними напрямками, що здійснюються на всіх рівнях. Проте, у структурному аналізі власне структура резервів буде відрізнятися в залежності від рівня аналізу.

Процес формування аналітичних даних, як слушно зауважує професор Примостка Л.О., “є індивідуальним, спрямованим на врахування специфічних особливостей кожного банку”, але разом з тим певні правила “цілком можуть бути уніфіковані та запропоновані банкам.” [2, с.78] Відповідно маємо чотири рівні, які стосуються всіх банківських установ. Кожен із визначених напрямів можливо застосовувати на окремих рівнях.

На першому рівні ієрархії виділяємо всі резерви банку, які формуються через вплив ризиків. Таке групування дозволяє в подальшому узагальнити взаємозв'язок активів із показниками фінансової стійкості та рентабельності. На цьому рівні найбільш цінною є інформація про ефективність резервування та взаємозв'язок резервів із показниками результативності банку.

Враховуючи специфіку кожного із резервів та ризику, які в першу чергу впливають на вартість окремих активів, на другому рівні аналіз здійснюється за агрегованими групами об'єктів обліку. В цей рівень включаємо резерви очікуваних або зазнаних збитків, резерви переоцінки та загальні резерви. Напрямок аналізу “резерв-ризик” має найбільшу значимість на цьому рівні та наступних декількох. А от на першому рівні ієрархії він має лише узагальнюючий характер та інформативність отриманих даних лише на цьому рівні невисока.

На наступному третьому рівні деталізація резервів здійснюється на основі синтетичних рахунків, на яких обліковуються резерви. Так резерви переоцінки розділяємо на резерви переоцінки основних засобів та нематеріальних активів,

резерви переоцінки цінних паперів, резерви переоцінки інвестицій в дочірні та асоційовані підприємства, резерви від операцій хеджування, резерви від операцій з акціонерами. За аналогією деталізуються й інші два види резерву. Визначення факторів, які впливають на формування резервів є слушним на цьому етапі та подальших рівнях деталізації.

Далі розподіл резервів здійснюється відповідно до потреб та особливостей ведення кожного окремого банківського бізнесу. Наприклад, в одному з банків достатньо деталізації за суттєвістю кредитної заборгованості, а в системному банку, де суми та кількість кредитів висока, додатково слід врахувати географічну спрямованість та галузь економіки.

Останнім є рівень окремого об'єкта аналізу або індивідуальний рівень. Цей рівень дозволяє оцінити важливість факторів, що впливають на вартість активів. Цей рівень в першу чергу виділяємо для резервів під очікувані та зазначені збитки, які оцінюються на індивідуальній основі. Аналіз на цьому рівні дозволяє виокремити фактори, які суттєво впливають на обсяг резервів. На вищих рівнях, подібний аналіз може дати невірні результати, бо агрегація даних завжди передбачає усереднення показників, що не завжди є доречним.

Отже, аналіз банківських резервів слід здійснювати на різних рівнях, куди включаємо перший рівень – рівень банку, рівень агрегованих об'єктів аналізу, рівень резервів, класифікованих за синтетичними рахунками, рівні деталізації резервів відповідно до потреб окремої фінансової установи та індивідуальний рівень.

Список використаних джерел

1. Мних Є. Ефективність інтегрованих обліково-аналітичних систем / Є. Мних. – Вісник КНТЕУ, 2013. - № 1. – С.109-116.
2. Примостка, Л.О. Аналіз банківської діяльності: сучасні концепції, методи та моделі: Монографія/ Л. О. Примостка. – К.: КНЕУ, 2002. – 316 с.
3. Русиева И. Б. Резервирование в системе бухгалтерского учёта : автореф. дис. канд. экон. наук: 08.00.12 / И. Б. Русиева. — Йошкар-Ола, 2004.- 21 с.